

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábolj per sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többes-
hirdetésekre alk. szerint a leg-
olcsóbb árért. vételmek fel-
hírdetési minden külön beírta-
sáért 20 kr.

„Nyitász”-ben megjelenő közle-
mény minden per sorát 20 kr.

Hirdetéseket felvetnek a kiadó-
hivatalban, KUTARI L. könyv-
nyomdájában, valamint a KÖZLÖNY-
KÁRNÉ H. KÖZV. Irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentés nélkül
küldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Előfizetési árak:
Egy évre 10 ft. — kr.
Fél évre 5 — —
Három hónapra 3 — 50 —
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető min-
den közlemény följárca, Veszeg-
yás (földm. és a munkásság) be-
németre küldendő.

Előfizetési helyben
KUTARI L. LAJOS és UJ-
KÖNYVNYOMDA KÁROLYY könyv-
nyomdájában és a kiadóhiva-
latban KUTARI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
nál.

stb. enyeknek.

Az ANDEL J.-féle tengertuli por kiirt még látszata sem marad fenn.

egyképpen mindenemti rovart oly természeti feletti gyorsasággal és biztonsággal, hogy a létezőt rovaroknak még látszata sem marad fenn.

geeknek. vógyszertárában. kr.

üzlet.

ertesíteni, hogy helyben háza alatt edságában

TET

zerzett ösmereteim és rendkívül minőségű női, férfi és gyermek

1 frt 25 krtól 7 frt.ig.
3 frt 20 krtól 7 frt.ig.
50 krtól 4 frt.ig.

megfelelnek.
minőségűt kezességét vállalok,
maradván teljes tisztelettel

6.
rékpénztár tö-zomszédóságában.

Allyázati felhívás.

Lájdumegyébe kebelezett H.-Nánás ban az állatorvosi állomás ürese-
jövén; felhivatnak azon okleveles
vások, kik ezen a helyi szabály-
zerint, 6 év tartamára betöltendő
ásra megválasztatni óhajtának,
pályázati kérelmeket aug. 10 ik
ra előírtokhoz adják be.
Állatorvos javadalmazása a követ-
1. 200 frt évi fizetés.
2. Lakás természetben.
3. A beteg barnok egyszeri meg-
éért az állatorvos lakásán 20, a
onos lakásán 30, éjjel 50 kr.
4. A levágásra szánt nagy jószág
alatért 10 kr, az aprókért 3 kr.
H. Nánás, 1884. jul. 10.

Kállay Imre
polgármester.

A háziiparról.

(Két közlemény.)

(I.) Sehoh a háziipar oly behatóan nem tárgyalatott, mint az osztrák-magyar monarchiában. A lemergi, budapesti és zágrábi muzeumokban a háziipar terményei tekintélyes mennyiségben jelentkezők. Lelkes művelőkre talált a háziipar ügye Ausztriában, mint nálunk és az erre vonatkozó kiadványok is tekintélyes és nagyszámmal készültek. Ezek közt kiemelendő a lemergi muzeumnak a rutheni parasztiok himzsi mintáira és hazaiipari készítményeire, Lay Bódognak a délsláv háziipari díszítésekre és végre Fischbachnak a magyarországi díszítményekre vonatkozó kiadványai.

Mindazáltal oly munka, mely a háziiparnak jelenlegi állapotát akár Magyarországon, akár Ausztriában minden tekintetben híven és alaposan visszatükröztetné, mindeztől hiányzik. Mondhatni azonban, hogy különösen Magyarországon az utóbbi időben rendkívül sok történt. Tisztultak a fogalmak a háziipar természete és feladata iránt. Öntudatos tevékenység indult meg egy társadalmi, mint az állami közegek körében és annak vívmányait és alkotásait lépten-nyomon találhatni. Reméljük, hogy egyrészt a legújabb készülendő iparstatiztika fogja a létező állapotokat híven feltüntetni, másrészt a Budapesten tartandó orsz. kiállítás magukat a háziipar-cikkeket teljességükben fogja bemutatni. E szerint nemokára eljő az idő, midőn a háziiparnak fontos kérdésével teljes öntudattal foglalkozhatunk. Addig is, a mi évek óta történt, nemes kezdeményezések tekinthető csak és a jelen soroknak sem czéja egyéb, mint hozzájárulni azon fontosabb jelenségek felismeréséhez, a melyek a háziipar elősegítését javallják.

A ruthén háziiparban sok oly elem tartotta fenn magát évtizedek óta, a melynek eredete a keletre vezethető vissza. Magyarországon a háziipar mondhatni egyes nemzetiségek szerint külön jelleggel bír s a ruthének és románok, magyarok, szerbek és szászok más-más cikkeket mutatnak fel. Kiválóan érdekes az, a mi a n. é. tudós Eitelberger, a ki különben a magyaroknak nem nagy barátja, műtörténelmi szempontból mond a háziiparról. Ő a háziiparnak legkiválóbb tulajdonságát abban teli, hogy annál a család minden tagja közreműködik és hogy az a népesség minden tagjának művészeti hajlamait adja vissza. Eitelberger szerint a középkornak, de még a renaissance-nek összes művészete sem egyéb, mint a háziipar eredménye. A midőn a középkorban még a papság vezette szellemileg a művészetet is, ebbeli tevékenysége és művészeti alkotásai a házmunka jellegét bírta, mivel azon a zárdák összes tagjai közreműködtek. Hiszen zárdákban az ipar a legújabb időig fentartotta magát és a női zárdákban még jelenleg is tudvalevőleg virágzik. És a midőn később a városokban a polgári elem fejlődött, a művészet, valamint a műipar ismét a háziipar jellegét öltötte fel és az iparos osztály is csak addig fejlődött és virágzott, míg az ipar magának a polgárnak házában üzetett. Az újkor vívmányai és intézményei majdnem halálig sújtották egy háziipart, mint az iparos-osztályt magát. A gépek feltalálása a tökének biztosította a tulsúlyt és ha ehez hozzávetjük még a mondhatni rögtönzötten behozott iparszabadságot, lehet-e csodálkozni, hogy a polgári iparos osztály, nevezetesen a kisipar és háziipar lételemében meg lett támadva? A 30 éves háborút és Napoleonnak hadjáratait, bármennyire pusztítóok voltak azok, a háziipar csakhamar kiheverte. De a mi ellen nagy nehezen tudtak megküzdeni s a mi elleni küzdelmükben csak legújabbban kezdenek ismét felocsudni, az a töke-uralom és gépipar versenyre, a melylyel szemben a létezésnek biztosítását és a jövőnek fejlesztését csak nagy

nehezen lehet megfelelőleg szervezni, s ha van lehetőség a megmentésre, az egyedül abban állhat, hogy egy a kisipar, mint a háziipar a tökével és géppel szemben a dolgozó kéz mögött rejli gondolkozó és alkotó izlést juttatja érvényre s ennek folytán a kisiparnak és a háziiparnak minden egyes piacra kerülő termelvénye műipari, sőt lehetőleg művészeti jelleggel kell, hogy felruházassék, hogy ezáltal nem tömeges gyári czikk gyanánt, hanem egyenként czélserű, izléses és konkrét fogyasztási czélnek megfelelő terménynyé válják.

Ebből különösen hangsúlyozandó következtetésként ki kell emelnünk azt, hogy a háziipar gyárak odatelepítésével egyáltalában fentartani és fejleszteni nem lehet.

A zágrábi nemzeti párt hétfői ülésén a bán, Krestics elnök és Vukotinovic közel-
nők a párt tagjaitól meleg szavakban bucsu-
tak el. A bucsubeszédek lelkes eljenzésekkel fogadtattak. E bucsu azt jelenti, hogy a tar-
tománygyűlés legfelsőbb kívánatra elhalasztja tárgyalását!

Üvszerek. Berlini lapok közleményei szerint Koch a következő eszközöket ajánlja a fertőztelenítésre: 1) Kálliszappan-
lug. Ezt 15 gramm káliumosszappanból ké-
szítik, feloldva 10 liter langymeleg vízben. 2)
K a r b o l o l d a t. Ehez szükséges 100% os
karbolsav, melyet 20 adag langymeleg vízben
oldanak föl, negyedóránkénti keveréssel. 3)
S u b l i m a t o l d a t. Az orvosilag előírt és
gondosan „mereg” gyanánt kezelendő erős
vegyből (1: 1000) egy részt öt rész hideg
vízzel kell összekeverni. 4) S z e l l ő z t e t é s.
Egyidejűleg nyitva hagyása az ajtóknak, ablak-
oknak, kályha és kemenceajtóknak. 5) S z á -
r a z f o r r ó s á g é s v i z g ő z. 6) E l e g e
t é s. Ertektelen tárgyakat kemencekben vagy
kályhákban kell gyorsan elégetni.

Külföldi hírek. A z a n g o l p a r -
l i a m e n t mindkét háznak nagyon izgalmas
napja volt múlt pénteken. Mint tavirataink ré-
viden jelentették, egy a lordok házában, mint
a képviselőházban eles felszólalások történtek
Gladstone azon beszéde miatt, melyet a sza-
badelvi párt egy értekezletén mondott. Felhe-
vülésében sértő szavakat mondott, melyek mi-
att mindkét házban felszólalás történt, a mint
ezt Gladstone felig-meddig maga beismerte,
mondván, hogy nem volt szándéka a dolgot
úgy feltüntetni, mint azt a lapok a neki tulaj-
donított beszédben tették. — A z u j b o l -
g á r m i n i s t e r i u m, mint tavirataink
jelentik, ma megalakult. Elnöke Karavelov,
oros ellenes és alkotmányos érzelmeiről is-
mert egyén.

A budapesti-kőbányai sertéskereskedelmi szokványok.

(Jóváhagyatták a m. kir. földmívelés-, ipar- és keres-
kedelemügyi minisztérium által 1884. április 10-én 14.903.
szám alatt.)

1. §. Ezen szokványok mindazon sertés-
vételi ügyletekre nézve érvényesek, melyek a
kőbányai sertéskereskedelmi csarnokban, vagy
bár máshol, de ezen szokványokra való hivat-
kozással, akár ügynökök vagy alkuszok közve-
títésével, akár a nélkül, írásban vagy szóbeli-
leg kötöttek, hacsak azoktól különeltérő meg-
állapodás nem történt.

2. §. Élő sertések adásvétele történik
súly szerint kilogrammokban és osztrák értékű
krajczárokkban:

a) Hízott sertésnél tiszta súlyban. (Ez
alatt értendő azon súlymennyiség, a mely a tel-
jes súlyból való 45 kilogrammu mint ételsúly
páronként levonás után fennmarad)

b) Sovány sertésnél teljes súlyban. (Élő
állapotban.)

c) A magyar sertések, ha két évesnél
nem idősebbek és teljes súlyok páronként 140
kilogrammat meg nem halad, továbbá azon ma-
gyar sertések is, a melyek két éven felüli
életkorban vannak, de teljes súlyuk páronként
180 kilogrammot meg nem halad; soványak-
nak, az ezen felüli korban és súlyban levők
pedig: hízottaknak tekintendők.

Ezen meghatározás alá esnek a magyar
fajtájú és magyar származású sertések akkor
is, ha azok külföldön tenyésztettek.

Külföldi illetőleg nem magyar fajtájú ser-
tesek páronként 80 kilogramm teljes súlyig so-
ványoknak, ezen felüli súlyban levők pedig
hízottaknak tekintendők.

3. §. A vevő csak egészséges sertéseket
átvenni. Eltérő fel fogás esetén a hatóságilag
kirendelt állatorvos dönt.

Súly szerinti eladásnál az igen sáros ser-
tesekre nézve az eladó kárpótlást tartozik adni
a vevőnek. Ha maguk között ez iránt meg

nem egyeznének, a kárpótlás mennyiségét szak-
értők határozzák meg; a czéltól a felek minde-
nyike választ egy-egy szakértőt és ha ezek a
kárpótlás mérve iránt meg nem állapodhatnak:
a két szakértő a kérdés eldöntésére egy har-
madikát választ.

Ha az e részbeni megállapodás sem jönne
létre, a harmadik szakértőt a csarnok elnöke
nevezi ki.

Ha az áru nem találtatnék egység szer-
rintinek, az eladó három nap alatt megfelelő
árut szállítat.

4. §. Azonnali szállításra kötött üzlet
alatt az értendő, hogy az ekké eladott ser-
teseket azonnal, vagy pedig a vételi nap fo-
lyamán kell átadni, illetőleg átvenni.

Ha az adás-vétel akként történik, hogy
az adás a „vaspályától”, „hajóól” eszkö-
zendő, azon esetben az adás, illetőleg az át-
vételnél azonnal a kirakás után, itatás és ete-
tes nélkül kell megtörténnie.

Ha az azonnali szállításra kötött üzlet
szállításban levő sertésekre vonatkozik, azon
esetben a vevőnek jogában áll az adást azon-
nal követelni. A mennyiben az nem kívántat-
nék: a 9-dik szakasz intézkedési irányadók.
Az ilyen eladott sertéseket az eladás
és átvétel közötti időben semmi esetre sem
szabad etetni.

5. §. Ha súly szerint történik az eladás,
akkor az eladó a sertéseket a mérlegre állani
köteles s az adási és mázslási költségek is
öt terhelik.

6. §. A párjával vett sertéseknél:

a) azon kikötés, hogy a „vaspályára”,
„hajóra”, „szállásra” stb. szállítva, azt jelenti,
hogy az eladó a sertéseket a megjelölt helyre
bérmentve köteles szállítani; a vevő pedig, ha
más megállapodás nem jött létre, azokat
ugyanott átvenni köteles;

b) azon feltétel, „vaspályától”, „hajóól”,
„szállástól” stb. szerint a vevőnek kötelessége
a sertéseket a megjelölt helyen átvenni.

7. §. A sertések megmerése hatóságilag
bitelesített mérlegeken történik. Tömeges meg-
mázslásnál (t. i. ha a mászában legkevesebb
hét kövér, vagy tizenöt sovány sertés egy-
szerre méretik) öt kilogramm megfelelő súly-
mértek nem használandó.

8. §. A már megmért sertésekben előfor-
dulható kár a vevő tehere esik azon esetben
is, ha az összes szállítandó mennyiség még at
nem méretett volna is.

9. §. Határidő-üzletek alatt értendőek
mindazon üzletek, a melyek szerint az adás-
nak nem az üzlet megkötésének napján kell meg-
történnie.

Nem határozott napra, de bizonyos hosz-
szabb időre szóló üzletnek, a kikötött hatá-
ridőn belül, az eladó szabad választása szerint,
de a vevő 3 napi előleges értesítése után kell
az adásnak megtörténnie.

10. §. Kötéseknél a vevő az eladó kívá-
natára, hízott sertések párjától 10 forintot, so-
vány sertések párjától 5 frtot tartozik foglalni
fejében fizetni.

11. §. Kötéseknél, hol a mennyiség „kö-
rülbelül” szóval fejeztetik ki, az eladónak jo-
gában áll a meghatározott darabszámmal 5%-kal
öböt vagy kevesebbet szállítani; azonban
ezen különbözet a napi ár szerint szabályo-
zandó.

Nem tartozik azonban a vevő a többletet
átvenni az esetben, ha a többlet idegen ser-
teseknek a csapta való felvétele által állott
elő.

12. §. Ha a súlymennyiség páronként ki-
kötött, de meg nem felelő sertések szállí-
tatnak, következő határozatok irányadók:

a) Párjánál 10 kilogramm hiányig köteles
a vevő a sertéseket kárpótlás nélkül átvenni.

b) Páronként 10 kilogrammnál nagyobb
súlyhiánytal feloldja a vevő az átvétel köte-
lezettségé alól és feljogosítja őt a szállítás tel-
jesítését minőségileg is követelni.

A kikötő tnel nehezebb súlymennyiségű ser-
tesek szállítható a nélkül, hogy eladó a jobb
minőség kárpótlására igényt tarthatna. A vevő
azonban csak 20 kilogramm tulsúly (páron-
ként) meg nem haladó minőségű sertések átve-
telére kötelezhető.

Ezen szabályok csak oly hizalt sertések-
nél érvényesek, melyek páronként legalább 170
kilogr. tiszta súlyal bírnak.

Jogában áll egyébként az eladónak azon
esetre, ha az áru nemtaláltatnék egység szer-
rintinek, a helyett hýrom nap alatt megfelelő
árut leszállítani.

13. §. „Szabályszerű” „reudes” sertések-
nek azok tekintendők, a melyek az adáskor
egy éven felüli, de két évet meg nem haladott
életkorban vannak, belföldi, urasági fajtából
valók és herélt állapotban adtaknt át.

Ezen megállapítás alól csupán a tavaszra
eladott sertések képeznek kivételt, melyek az
adáskor két éven felüliek is lehetnek; két
és fél évet azonban ezek életkora sem halad-
hat meg.

Urasági sertések hizlásra csak herélt
állapotban adhatók el. A heréltlenül átadott
sertések által okozott kárért rz eladó felelős
és a kárterítési kötelezettség alól csak azon
esetre mentesül, ha az eladáskor a sertés-
eknek heréltlenül leendő átadását világosan
kiköti.

14. §. Ha az adáskor a vevő a sertés-
sek minőségét kifogásolja: eladó azt, hogy a
kikötött minőségnek megfelelőnek, szakértők által
bizonyítani köteles.

A szakértők választásának módjára nézve
a 3. §. e részbeni intézkedései irányadók.

15. §. Ha az adáskor a vevő a sertés-
sek rövidebb vagy hosszabb ideig az eladó bir-
tokában maradnak, az adás napján, ha az
előtörtént: dátólét, — ha az adás
előtörtént: dátólét: dátólét etetni nem szabad
és az adás előtt csak a rendes minőségű és
mennyiségű etel, még pedig az is csak a
szokásos időben adható.

Az átvétel megkezdendő e melegebb év-
szakban április hó 15 től augusztus végeig dél-
előtt 6 óráig és délután 6 óráig; a hidegebb
évszakban, azaz szeptember 1-től április 15-ig
delelőtt 8 óráig és délután 3 óráig.

16. §. Eladó kötelessége csak a teny-
leges adás által töltetik be, minek folytán a
szerződés teljesítésének bizonyítására hajó vagy
vaspályai értesítőjegy átadása még nem elég-
séges.

17. §. A fizetésnél minden esetben az ösz-
szegből 4% a vevő javára levonatik.

A fizetés rendszerint az adás után azon-
nal történik; a vevő azonban köteles részbeni
étvételeknél az átvett mennyiségre eső ösz-
szegzet azonnal kifizetni, ha ezt az eladó kö-
veteli.

Alkuszok.

18. §. Jogositott alkuszok által közvetített
üzleteknél az alkusz díja a sertések darabja
után 10 krtban állapítatik meg de, ezen al-
kuzdíjat csak a megbízó fel köteles viselni.

Oly alkuszok, kik saját számlájukra köt-
nek üzleteket, alkuzdíjra igényt nem tart-
hatnak.

Ügynökök, kik megbízásból vagy felha-
talmazás folytán a megbízó számlájára vásárol-
nak be sertéseket, sem bizományi, sem alkuz-
díjat nem követelhetnek.

Jogositott alkuzsnak csak az tekinthető,
a ki a kereskedelmi törvénynek az alkuzokra
vonatkozó része szerint ily nygletek kötésére
jogosult.

— A tasnádi és eszterházi kerületek-
nek országgyűlési képviselője, Károlyi Sándor
gr. hir szerint a tasnádi mandátumot tartja
meg s az eszterházi kerületet a Zurányban
megbukott Bittó Istvánnak engedi át.

KARCZOLATOK.

(Személyi politika. — A lólab. — Lump etc.)

En nem értem, hogy lehet személyi poli-
kát úzni mindaddig, a mig kolera van a vi-
lágón!

Tisza Kálmán kiválogatja a maga hü ma-
melukjait, azoknak hívségére fekteti uralkodá-
sának alapját s nyugodtan alszik annak tuda-
tában, hogy neki most is van vagy 250 darab
mamelukja.

... Egyszer csak megérkezik az a hi-
res fekete-sárga kortes, a ki ott verbuválja a
maga párthíveit Toulonban és azt mondja,
hogy „halt! En csinálom meg a
p á r t o k s z á m a r á n y a i t!” Es megcsi-
nálja azt egészen a maga módja szerint.

Az emberek pedig csak üzzék azt a hi-
res „személyi politikát!”

A soproni lu'heránus papok az antisze-
mitizmus ellen, a honti katolikus papok pe-
dig az ellenük ellen indítottak mozgalmat.

Imé, némely reverenda alatt lólab van,
a mely rug. A lólab megpatkolója pedig volt
Tisza Kálmán.

A horvát crszágyűlésen a „lump”, „sem-
mirevaló”, „dobjátok ki a részeg disznót”, „az
elnököt el kell csapni”-féle szólások vannak na-
pirenden. Gyöngéd-enyelegések, ha elgondoljuk,
hogy Atheneben Mandalos miniszter és a de-
rek Argiokantaridesz képviselő biroka kel-
tek s úgy kerültek szőnyegre, egymást (a
mint már irtuk) a náz asztalára terítvén.

Imé, két parlament — a mely rosszabb
még a miénkél is. Valahogy szét ne kerget-
sünk őket, mert akkor a miénk lesz, a legzo-
rombább!

Gili Balázs.

Az írók és művészek városunkban.

Első nap. (Jul. 15.)

Tegnap, kedden, már esti 6 órakor meg- latszott városunkon, hogy ismét ünnepnapja van. A házak mintegy varázsütésre fellebogoz- tattak s lelkesült csoportok siettek az indóház felé. Közben-közben fogatok robotak elő, melyek közül kivált a város szép ötös fogata. Mind a sietés, mind ez ünnepélyesség cél- pontja volt a szintén fellebogozott és virág- csúngókkal ékesen ellátott vasúti indóház, hová az írók és műv. körnek tagjai, a Nagykároly- ból pont 6. ó. 45. p-or berobogott vonattal szőlőszőlő megérkeztek. Az elfogadó bi- zottság tagjai, élükön Simonffy Imre kir. tan. és polgármesterrel, s két más megelőző- leg érkezett vendégünk: gróf Teleki Sándor és Szabó Endre, továbbá városi érte- lmeségünk urai, hölgyei s igen nagy közönség jelentek meg elfogadásukra. Egymás után lát- tuk kiszállani Urváry Lajost, a kör elnö- ket, Dolinai Gyula titkár, Degré Alajos, Bartók Lajost, Horváth Döme kir. tábl. tanácselnököt, Péterfi Jenő, Széll Farkas kir. tábl. bírákat, Kodolányi Antal és Pesty Frigyes akad. do- ktort id. dr. Szinnyei Józsefet, Székely Józsefet, Székely Bertalant, dr. Tordai Ferenczet, Odry Lehel, Ha- jós Zsigmondot, Gyenes Lászlót s az egész, mintegy 60 tagból álló díszes társasá- got. Fáy Szeréna, Spányi Irma, Pa- lotai Pirokska, Hentaller Lajosné, Degré Katinka és Örszike, Pesty Gizella, két Kodolányi nővér s más szebbnél- szebb urhölgyek díszíték a bejárat előtt kép- ződött félkört. Az elfogadó bizottság részéről Simonffy Imre kir. tanácsos és polgár- mester üdvözlé vendégeiket a köztörvényható- ság és a város nevében, mire a társaság ré- széről válaszolt Degré Alajos. Megemlékez- tet az azon szép emlékekről; melyek képeztek ifjúságának a közel Nagyváradon eltöltött nap- jait, a midőn a mit Debreczentről hallott, az volt előtte a mi szép és nagy.

Ekkor nem látta Debreczent. Örvend, hogy nem látta akkor Debreczent, a midőn — a forradalomban — ide sereglett minden kitüntetésre vágyó kardcsörtető. Most pedig örömmel látja, mint a magyarság megdönthe- len sziklavárát s köszönetet mondva a fogad- tatásért a maga és társai nevében, azon hit- vel fejezi be szavait, hogy a mi Debrec- zen áll, a magyarság is áll!

A lelkes beszédet követő eljenzaj lecsil- lapultával a társaság az indóház előtt felállí- tott kocsikhoz vonult, időközben minden hölgy csinos mellbokrétát fogadott el a bizottság tagjaitól. A kocsik minden vendéget kijelölt szállására vitték. Mint ilyenkor máskép nem is szokott történni, zavarok voltak, a melyek- ről lesz alkalmunk szólni a vendégek távozá- tával. Egészben azonban minden kielégítőleg folyt le.

1/9-kor este a társaság talákozott a „Bika“ udvarán tartott ösmérkedési estélyen. Több száz főnyi közönség hallgatta ott Oláh Józsi zenekarának szép játékát s a dalárdánk által ma kiváltképen nagy sikerrel előadott, szebbnél-szebb dallamokat. A vendégeket dr. Kőrösi Sándor országy. képviselő üdvöz- lőzte hatalmas felköszöntőjével, mire Urváry Lajos elnök s a „Pesti Napló“ szerkesztője éltezte nagy figyelemmel hallgatott beszédében Debreczen városa polgárságát s ennek magyar kulturáját.

A »DEBRECZEN« TARGZÁJA.

(A szatmármegyei vízkárosultak javára az írók és mű- vézsi kör által Szatmár és Nagy-Károlyban rendezett hangversenyeken szavalt: Palotay Pirokska.)

Szép szülőföld, Szatmár, Kőlcseynek hazája, Üdv read, komor bércz s nyájas rónasik, Kárpát végső orma, Alföld nyíló tája, Mit ezüst Szamosnak öve egyesít! Róna öleli a sisakos hegyormot, Mint fegyverzett hősét gyenge karu lány, Főnn a határörző bérczek öble mormog, Lenn mosolyg az áldástosztó dus virány.

Hazánknak vagy képe, Kőlcsey hazája, Kinek szellemében egygyé olvadt Kötő, bölcselő szív s honfi lélek hangja, S fiad híre által híred lón nagyobb. Az eget megvívta berkiből Csekének, A hon látnokának felszállt Hymuszta, És régi nemesség s új polgár-erények Felvirulnak benned s virul a haza!

Oh szülőföld, Szatmár, bérczeid, rónáddal, Nagy Magyarországh hű másolatja te! Híven tükrözöd most nem csak bájjid által, De rád is úgy sujtván balsors végzete. Vértőlgyök közt álltad szadok viharját, S most elemeszták uj pusztitása tart.

*) Jelen költőnk szívesegéből ezen gyönyörű költeményt mi közölhetjük először. Szerk.

Második nap. (Jul. 16.)

A mai nap valóban dús gazdagnak mond- ható emlékezetes mozzanatokban. Fénypontjának — e sorok bezártáig — a Csokonay-ünnepély mondható. Jelen volt a társaság teljes számmal, melyet városunk színe- jára, a jeggyel belépti jogot nyert kicsiny, de válogatott társaság környezett, kívül pedig városunk lakosságának ezrei sereglettek. A belépeskor s Szász Karolynak a Csokonay- szobor 1871. okt. 11-én történt leleplezési ün- nepélyére irt és elszavalt, pályanyertes „dics- költeménye“ osztatott ki, mely — a csinos ki- állításu füzet szerint „ujra kiadottat a Deb- reczen városát meglátogató és a szobort meg- koszorozó hazai írók és művészek tiszteletére — emlékejelű.“ — Izsó gyönyörű szobra, melyet minden látogató felébe helyezett a Pe- töfi-szobornak, ezuttal is gyönyörűn díszítet- tett fel a mi híres díszmesterünk, Boránd ur, ezuttal több virágoszlopot állított fel, melyek- et a szobor négyrésztelével egy-egy virág- csúngó egyesített. A szobor talajja felül s alant szintén meg koszorúzta.

A szónoki állvány is jól volt elhelyezve: árnyékos helyen s itt volt letéve az írók és mű- vézsi kör koszoruja. Mellette állott a városi hatóság, élén Simonffy Imre polgármes- terrel és kir. tanócs urral, a dalárda, Ur- váry elnök, Dolinai titkár, gr. Teleki Sándor, gróf. Vay Dániel, K. Tóth Kálmán, Kőrösi Sándor orsz. gy. képviselő, Kassa Lajos főisk. igazgató, Balogh Ferencz tanár sat. a r. biz. elnöke.

Az ünnepélyt a dalárda éneke kezdette meg, mire Lengyel Imre a r. biz. elnöke mondá a következő emlékedett szellemű be- szédet:

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! Kedves vendégeim.

Városunkba lett szerencsés megérkezésük alkalmával már befektünk a felelti örömlöket, hogy társas kirándulásuk egyik főpontjau városunkat is kiszemeltü meglátogattak. Ma pedig itt a főiskola szomszédságában, hol mi mind- nyáján tanultuk a magyar irodalom és műve- szet pártolását, — itt a halhatatlan költő, a mi Csokonaink ércz szobra előtt, hova önkök azon szándékkal jötték, hogy mint a magyar írók és művészek társulatának tagjai megko- szorozzák azon szobort melyben a magyar költő emléke magyar művészek remeke által van megörökösítve itt e helyen s ez ünne- pélyes órában legyenek önkök a legmelegebben üdvözölve.

Felette lekötözött volt reánk önkök azon nagybecsü elhatározásuk, hogy mielőtt utazási programjuk részletei teljesen megál- lapítva lettek volna, azt mindenek előtt be- mondották, hogy városunkat szerencsétlenül fogják nagybecsü látogatásukkal, s itt a Cso- konai szobort megkoszorozzák, — mert hiszen ő legközelebb a miénknek mondható, itt város- unkban látta először a napvilágot, — itt közel- alig tíz édek házban lakott, onnan szállt el halhatatlan lelke, — porai városunk alatt, egy maig is ő róla nevezett sirkertben nyu- gosztok, hova 50 év előtt elődeink maradóan síremléket emeltek hamvai felett, — itt pedig az ércz szobrot az ön erőnköb emeltük az 1871-ik év október 11-én, — magyar művész Izsó Miklós remek műve ez, — s midőn önkök ezen szobornál a magyar irodalom és művészet dicsóult bajnokai iránti kegyeletüket akarják és fogják leróvni, az által mi a város lakosai is megtisztelve érezzük magunkat.

Fogadják ezért önkök halásköszönetünket, legyenek ujból üdvözölve általunk. Ime mi e szobort feldíszítettük, csupán

S bős ár sörpi el tán költőd szent sirhatját, A ki zengő: „Isten, áldd meg a magyart!“

Állj meg már, folyó, mely im a rónakebet Mint óriásiglyó, ugy fojtogató! Apadj a könyektől, mik miattad esnek, S mint a Nil, termékeny légyen iszapod! Ah, te eltemetned ama szent sir táját, Hogy zarándokolnunk ne legyen hová, De nekünk anyánk ez inségeben drágább, S arca szebb, ha dühöd sárral mocskolá!

Nézd! látjuk e népet tengerén kinjának, Kik láttuk mértni testvér Szegedet, Siető könyörrel ök is ott valának: Most egész hon nekik nyujt testvér-kezet! És fölszárad a köny, lepad a hullám, S mint az Ur teremtő lelke lebegett: Leng Kőlcsey lelke, nemzete viruiván, Szülőföldre, sirja, hazája felett!

Bartók Lajos.

Jókai Mór Rákóczirol.

(Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban. Második kötet. (Budapest, Franklin-társulat.)

Hosszu évekket ezeltől hagyta el a saj- tót ünnepelt regényírónk tollából a magyar nemzet regényes történe-ének első kötete, mely a legregőbb időkől a mohácsi vészig irta le a nemzeti élet alakulását. A nagy közönség sok élvezetet talált a gyönyörű rajzokban, melyek ha nem is állottak ki a történeti kritika tűz- próbáját, igen alkalmas eszköz valának a nem-zeti mult iránti kegyeletnek ébrentartására. Méltó kiegészítője e kötetnek a jelen munka. A mohácsi vész utáni napoknál veszi fel ismét a történet fonálát Jókai s nyolczvannegy feje- zetben végigmegy hazánk multjának leggyázo- sabb napjain, a török hódoltságának s a vallási

az önkök koszoruja hiányzik még itt az alkalom, átengedjük a tért helyezték el önkök reá az irodalom és művészet hervadtalán koszoruját, mi e nap emléket kegyelettel őrizzük, halásan adjuk át az utókorak, azon ószinte jó kívá- nattal, hogy a magyar irodalom és művészet emelkedjék a tökéletesség magaslatára, — hogy a magyar név legyen ünnepeit világszerte, — önkök pedig kedves vendégeink szeretteikkel együtt Isten sokáig eltesse.

Ezután szóltott Bartók Lajos, a Kis- faludy társ és Pet. társ. tagja. Gyönyörű s impozáns hatást keltő beszéddel.

Beszéde után — mialatt a dalárda, Cso- konay híres „A reményhez“ című dalát éne- kelte — szónok koszorut helyezett a szobor talajjára.

Az ihlett ünnepély után a társaság — követve a külső közönség nagy sora által — a honvéd emlékhöz sereglett, hol ismét Lengyel Imre mondotta el rövid és velős szavakban az emlék történetét. Innét vonultunk a nagytemplomba, hol a vendége- ket meglepték az épület hatalmas arányai. Nagy érdeklődéssel szemlélték azon helyet, a melyen hazánk függetlenségének, önállóságá- nak eszeje kimondatott.

Ekkor megkondukt a Rákóczy-harangja s ennek ünnepélyes kongása mellett vonult a társaság a főiskolába. A könyvtárban mindenki a vendékönyvbé jegyezte nevet; gyönyörű gyűjtemény a reliquiák — ezek között Cso- konay fuvalója, Lilla imakönyve, a tanulók 1804-ben rézbe metszett térképe — meglepők voltak. Ép ily érdekesek voltak Nagy Pál tanár Hatvani tanszékének mostani betöltője fizikai mutatóványai a híres Hatvani gépén is. A ter- mészetrajzi szertárban Kovács János tanár fogadott. A Kemp-féle etnográfiai gyű- jtemény, a kabai lebkő s a Szőnyi-féle nagy értékű ásványgyűjtemény ragadták meg legin- kább a már el-el zállingó vendégeket.

D. u. 2 órakor vette kezdetét a „Bika“ dísztermében tartott, 300 terítékű bankett.

A felköszöntők egész sora következett ezután. Vendégeink közül felszóltak Urváry Lajos, Degré Alajos, Dolinai Gyula, Horváth Döme, Székely József, Hajós Zsigmond, Hen- taller Lajos, Maszák Hugó stb. s a helybeliek közül Simonffy Imre kir. tan. és polgármester, Révész Balint püspök, Balogh Ferencz tanár, Kőrösi Sándor képviselő, Gáspár Imre, Né- methy Károly joghallgató és mások. Jelen volt a legfényesebb társaság, hölgyek és urak egy- aránt s a páholyokba is jutott néző közönség. A színházi előadás programja közbejött körülmények folytán totesemen változott s ma este valószínűleg több számmal szaporodni fog. Az „írók és művészek társasága“ a deb- reczeni színházban szerdán, július 16-án mű- vézsi előadást rendez jótékony célra.

I. Szakas.

Debreczenben. Irta és elszavaltja Szabó Endre ur.

II. Szakas.

Bellini-Liszt: Hexameron Grandes Variations de Concert, két zongorán négy kézre előad- ják Szabados K. és Rausch K. urak. Weber. Aria „Buvós vadász“ dalmából, éneki Spányi I. urhölgy. Verdi. Aria az „Ajarcos bál“ dal- mából, éneki Odry L. ur. Magyar dalok, he- gedűn előadja Máté I. ur. Szavaltat, előadja Fáy Szeréna urhölgy. Halévy. Aria „Zaidónó“ dalmából, éneki Szengróv L. ur. a) Chopin, Pótonas, b) Nicodé Canonette, zongorán elő- adja Rausch R. ur. c) Godard Fonódal, a) Deuza, dal b) Magyar dalok éneki Spányi I urhölgy. a) Massé, dal „Pál és Virginia“-ból b) Magyar dal éneki Odry L. Liszt: Rákóczy induló két zongorán négy kézre előadja Rausch K. és Szabados urak.

III. Szakas.

A váróteremben. Vigjáték I felvonás- ban. Műliet után magyarosította: Szerdahelyi Kálmán. Személyek: Csegei Sándor Gyenes L. ur. Margit Palotai Pirokska urhölgy. Püszér.

Helyárak: Családi p. 8 frt; aisé- és közép- páholy 6 frt, felső 4 frt, támlásszék a két első sorban 2 frt, a többi sorban 1 frt 50 kr, földszinti-zártszék 1 frt, emeleti zártszék első sorban 80 kr, a többi sorban 60 kr, föld- szinti állóhely 60 kr; karzaton első sorban számozott helyek 50 kr, számozatlan helyek 30 kr.

A prologból szerző, Szabó Endre ur szí- vességből közöljük a következő strofákat: Debreczen, a mikor meghallom a Te délezejen elperdülő neved, Lelkem, mind az az édes meglepi, A mi csak a szóban magyarr lehet. Pedig e szó alig birja a terhet S Debreczen — minden iz magyar te benned, Oh hogy ne kelne hát üdvözlőnk Szivből, midőn veled ölelkezünk!

Légy is üdvöz, hazánk szép városa, Ki a mi zászlókn egy elől viszed! Legyen megáldva aprajad, nagyod, Urad, szegényed s búszke czivised Neveljen mindged kalászt a róna, Embert a híres kalvinista Róna, Feledni azt — tudom — ugy sem fogod, A Rákóczy-harang mit zeng-bonog!

Uj hid a Dunán.

A fővárosnál annak idején szóba került egy indítvány, mely szerint az emelkedő for- galom igényeinek kielégítésé végett az Eskü- téről a Rudas-fürdőhöz hid építtessék.

Az indítvány nem lévén konkrét alakban felállítva, indítványozó megbízottat, hogy a dolog érdemére nézve tanulmányokat tegyen, különösen a lánchid számára törvényileg biz- tosított jogok természetét illetőleg s egyuttal a létesítendő hid célja és költségeire nézve is javaslatot terjesztessen elő.

Az erre vonatkozó részletes memorandum már elkészült s a következő adatokat foglalja magában. A lánchidat létesítő társulatnak, s később a kormányának, mely a lánchidat tulaj- donába vette, törvényileg biztosítottat, hogy a főváros határában a két part közt létesítendő bármennyü közlekedési vállalat személyenkint 2 kr. vámidjart tartozik fizetni a lánchid tulaj- donosainak, mely törvény mind e mai napig érvényben van. Mindazáltal terfező az hiszi, hogy a főváros érdekeinek kellő kifejezése mellett nem lesz lehetetlen a kormányt ama törvény megváltoztatására bírni.

Ami a hid célját és szerkezetét illeti, az tisztán a gyalogosok közlekedésére szolgáló oly módon, hogy a közepén kissé szélesebb ut hagyatnak kézi-kocsik és targonczások számára, két oldalt pedig a szem- melyek közlekedésének. Ily módon a hid osz- losok könnyü iszervekzettel volna, építhető, s szakértők véleménye szerint nem kerülne többé 7-800,000 frtnál. Tekintve, hogy a már korábban felismert forgalmi szükséglet kielégíté- sét szolgáló másik két tervezet, tudniillik a lánchid megvalósítása, vagy kibérlése és mind a két esetben az átkeelési vámnak a közönség javára leendő elegendése jóval tetemesebb ter- het róának a fővárosra, amennyiben a me- gvalósítás 6 millióba s a kibérlés 240,000 frba kerülne, az uj hid létesítése a fővárosra nézve mindkettőnél előnyösebb volna, amennyiben legalább is 30-40,000 forint évi jövedelmet hozna.

Quel bruit pou- zaj egy tojáslepényért XIV. Lajos hal- vart Rákóczi s Gros- rátköz házába vonult. gal s nemzete sorsa foglalkozott.

A francia udva- reste föl ismét, mi- jart, ki őt ott is mind- Az osztrák török is kivavarta. Még egy uralkó nagy lelket játék lab- szultán. Most az ké- rejtet arany pecsétet őt szövetségének, sereg fogadására: er- gyarországh felszabadí- Rákóczi kihagytt boisi kedvencz üveg- gainak élt, s utra kel- De mire a galya- rusban, akkor már a dorfelhervár alatt tönk Pálffy János bán s meg- dozására érkezett meg.

Az meg is köte- roviczban, s abban a t- ugy megfélemlertek, gukában. Csak annyiban róla, hogy az osz- szultán Rákóczi s sz- vezéreit Rodostóba k- Az osztrák követ társai kiadatását k- azt megtagadta. R- meg arról emlékirta a világi barátságna- rtság a keresztien fe- rtség mint réam n-

A jó Saint Simonnak a magyar nemzet tíz éves szabadságharca nem több, mint „any- nyi zaj!“

A műszaki körökben- gás, hogy a fővárosi kes- hódoszlópk lerakása köny- hetne elő, részben elle- hogy éppen ezen a részén- nel fogva jégterelődés so- elő, részben pedig az ál- ha a hid csupán két osz- műszaki kifogás alá éppe-

Helyi I

Az áltál már elfogadato- gett a m. kir. belügym- jesztetett, most onnan- je gy z e s s e l, azok- igazítás végett visszakü- *

Szerencsétlen

helybeli papirkereskedé- csányi Lajos nevű tanuló- ségében letrára állva- úzletben alkalmazott e- kosságból szintén a lét- czot hába ütötte, mire- sérelmeiket szenvedett, lál közt fekszik a ke- Az ügy a rendőrséghez- szükséges intézkedések- gátása, mint esetleg a- tatása és bűnvádi eljá- tóban azonnal elrendelté- *

Szamádas ügye

nácsa holnap délután (u- utca) gyűlést tart. T- adása.

Veszélyes hely

rendőrség az udvarok- ronda fészkek tulajdon- meg is bünteti. Azó- vettünk olyan tisztatala- szabályokba ütöznek. nyugtatjuk a panaszok- őrséget pedig figyelmez- téren is nézzen szét. A- menytelen.

Nyeresség

vaspálya kiépítése álta- közlekedni a város eg- hanem főleg az, hogy s- bekövetkezik. A nap- nyujtó fak fogják fel, s- czája egy elegáns főtér- A mai nemzedék, mely- mostani ázsiai állapot- csodálkozni elől a nagy- sankint elől. A befásít- letéig fogantatosított- kezdődik egy kis piac- *

Zavargás híre

Ignác helybeli lakosna- kán alkalmazott csele- ben mutatkozott volna- fia és a felügyelő biz- rendőrség a helyszíne- 4 padurlegény ké- ezek a dolgok majd- rendőrkapitány, vagy b- toskol hol hűsölnek. *

Debreczen

tegnap d. u. 4 órakor- nácsterében ülést ta- nak az Államvasut- h- eunek módosítani képe- *

Színművészet

ügyminiszterium által- folytatn a rendőrség ut- idény alatt bármiféle- tatványok stb engedé- *

Térkép

u- abban készített: tér- érdeklő mindenféle ad-

A műszaki körökben felvetett az a kifogás, hogy a fővárosi keskeny Dunarészen új hidospolok lerakása könnyes jégtörölést idézhetne elő, részben ellensúlyoztatik azáltal, hogy éppen ezen a részen a folyás sebességénél fogva jégtörölés soha nem elvárható, ha a hid csupán két oszlopra építetnek, ami műszaki kifogás alá éppen nem eik.

Helyi hírek.

A lakbírjeli szabály, mely a közgyűlés által már elfogadtatott s megerősítés végett a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztett, most onnan több rendbeli megjegyzéssel, azok értelmében leendő kikészítés végett visszaküldetett.

Szerencsétlen ütás. A Pongráczfélé helybeli papirkereskedésben alkalmazott Molcsányi Lajos nevű tanuló tegnap az üzlethelyiségében letrára állva porozgatott midőn az üzletben alkalmazott egyik segéd, tálan pajkoskosságból szintén a letrára állva — a tanonczot hátra ütötte, mire az lehanyatlott s oly sérelmeket szenvedett, hogy most élet és halál közt fekszik a kereskedelmi kórházban. Az ügy a rendőrséghez feljelentetvén — a szükséges intézkedéseket úgy a sérült kihallgatása, mint esetleg a vétkes segéd letartóztatása és bűnvádi eljárás alá vonása tekintetében azonnal elrendelté.

Számadás ügye. Az ág. ev. egyház tanácsa holnap délután saját imaházában (Sasutca) gyűlést tart. Tárgy a sorsjáték számadása.

Veszélyes helyek. Emilitettük, hogy a rendőrség az udvarokban szemlét tart s a ronda fészkek tulajdonosait, igen helyesen, — meg is bünteti. Azóta tömeges felszólalást vettünk olyan tisztátalanágok ellen, melyek a szabályokba ütözkének. A felszólalókat megnyugtattuk a panaszok jelzése által, a rendőrséget pedig figyelmeztettük, hogy még a főtéren is nézzen szét. A szemle nem lesz eredménytelen.

A nyereség nemcsak az lesz a közüti vaspálya kiépítése által, hogy könnyen lehet közlekedni a város egyik részéből másikba, hanem főleg az, hogy szép főútrunk rendezése bekövetkezik. A nap égető hévet árnyékok nyújtó fák fogják fel, s a disztelen sárak utcája egy elegáns főtér színezetét veendi fel. A mai nemzedék, mely megszokta a főtér a mostani ázsiai állapotban látni, pár év múlva csodálkozni fog a nagy változások, mely lassankint előáll. A befásítás a kadas-utca szögletéig foganatosítottak egyelőre, s csak ott kezdődik egy kis piac ter.

Zavargás híre hallottuk ma, mely Klein Ignác helybeli lakosnak a Macson levő birtokán alkalmazott cselédek és munkások körében mutatkozott volna a nevezett tulajdonos fia és a felügyelő személyzet ellenében. A rendőrség a helyszínen vizsgálatot rendelt el — 4 pandurlegény kiküldésével. No hiszen ezek a dolgok majd is nyelbe ütnek! Hat a rendőrkapitány, vagy helyettese, a csendbírók hol hűsölnek?

A debreczen h-nánási vasut dolgában tegnap d. u. 4 órakor a városbaza nagy tanácsstermben ülést tartott. Tárgyát a vasutnak az Államvasut üzetbe való átadása s ennek módjait képezték.

A szinművészet érdekében a m. kir. belügyminiszterium által kibocsátott körrendelet folytán a rendőrség utasított, hogy a szinidény alatt bármiféle más előadások és mutatványok stb engedélyezésétől tartózkodjék.

Térkép. A r a d m e g y é n e k legújabb készített térképére, mely a megyét érdeklő mindenféle adatot magában foglalja, a

megrendelések e hó végéig a főkapitány hivatalnál elfogadtatnak.

A városi mérnöki hivatal talán szintén szünetidőt élvez, midőn a czepléd utcán éppen a rendőrség épületével szemben lerakást csatornát, daczára a hetek előtt történt bejelentésnek, még most sem hozta helyre.

Üngylikosság. Azon megdöbbenő hírt olvassuk a „Budapest”-ben, hogy a nyiregyházi evangélikus lelkész, tehát nem más, mint azon Jungmann Géza, ki debreczeni ev. lelkésznek is volt kijelölve s itt több héten át végezte az istentiszteletet: e napokban Tokajnál a Tiszába ugrott, s nyomtalanul eltűnt. — Várjuk az előttünk híhetetlen hír további részleteit.

Jótekonyság. Özv. Tar Andrásné b. újvárosi nő vagyona nagyrészt halála után az iskola javára ruházta át.

A hus ára. 46 kr. Katona Lajosnál Rózsater 10. szám alatt, — Rácz Györgynél Czeplédutca 2599. szám alatt. 48 kr. Rácz Györgynél Csaputca 10. szám alatt, Rózsater 6. szám alatt, 50 kr. Balogh Jánosnál Mesterutca 1113. szám alatt Gyarmati Istvánál Mesterutca 1442. szám alatt. Minden többi bejelentett mérszázékekben pedig 52 kr. Magyar Gábor három székében 1. kőhus nyomtatek nélkül, a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább.

Érdekes jogeset.

(1884. márcz. 27. 11146. sz. a. curiai döntvényt átvettük a jogtudományi közlönyből mivel városunkban többeket érdekel ezen ügy.)

A debreczeni kir. tszék Wertheimer Márton ellen megkezdett elnönyomat bűntett tényálladéknak meg nem állapíthatása miatt megszüntetettik.

Indokok: A bpesti kir. ítélőtáblának 1882 aug. 7-en 35983 sz. a. végzésével elrendelt pótvizsgálat teljesítettén, a további bűnvádi eljárást megkelett szüntetni; mert:

1. panaszolt azon tényre, hogy az általa és panaszló által előbb közzétett folytatott üzletből, ennek megszüntetése után fennmaradt 3. köteg hálót ki nem adta, nem képezheti a főkassza bűntette tényálladékat, azért, mert azt a közös üzletből eredő követeles biztisztásul tartja magánál, és a szakértői szemlése szerint sem el nem idegenítette, sem saját czéljaira fel nem használta;

2. a panaszolt és panaszló közt fenforgó kölcsönös követelések elbírálása polgári peruttra tartozik; a minthogy a 14. sz beadványa szerint panaszló keresetét meg is indította stb.

A budapesti kir. ítélőtábla W. Márton a btk. 355. §-ba ütözköz és a 356. §-sz. szerint bűntetté vált, a bűntette miatt vád alá helyeztetik, s ebből folyólag az illető tszék további szabályszerű eljárása utasítatik.

Indokok: A vizsgálat adataiból kitűnik, hogy a terhelt W. Márton Gáll Lajos debreczeni lakossal t. i. panaszossal házfalonból készült háló eladási tartsas üzletet folytatván, ezen közös üzletet 1882. márcz. 1. közzegyezővel megszünteték és a tanuk szerint W. Márton magát arra kötelezte, hogy a még természetben meglévő és általa, mint az üzlet vezető társ által Sch. Ágost szállítmányi üzleti tulajdonos raktárába beszállított 3 bal 4000 ft mennyiségű felülhaladó háló készletet, mely a kölcsönös egység szerint egyetlen Gáll Lajosra illeti tulajdonjoggal, közvetlen birtokába adja. E helyett azonban, mint azt a terhelt maga beismeri, egyedül az ő, mint a Sch. Ágost czéggel közvetlen összeköttetés-

ben álló üzletvezető rendelkezésére a raktárból átvehető háló készletet mely a szakértők becslése szerint 100 frt értékű sokkal felülhaladja, Debreczenbe, saját lakására szállítatván, e felett azon ürügy alatt, hogy a kölcsönös megzámolás és egységesség megállapítása után is a panaszoson még követelni valója van rendelkezett. — Mely rendelkezés a vizsgálat eddigi adatai szerint jogtalannak tűnven fel és a terhelt cselekményében a btk. 355. §-ában meghatározott sikkasztás tényálladéknak keletkei és ismervei befoglaltatnak mutatkozván az értékre való tekintettel vadlottsak a jelzett bűntett miatt vád alá helyezését ... elrendelni kellett.

Ez ellen V a d o n Sándor panaszolt ügyvéde fellebbezett.

A m. kir. curia az I. f. bíróság végzését azzal hagyta helyben, hogy nem az előnyomat, hanem a bűnvádi eljárás szünettetik meg.

Indokok: A bűnvádi eljárás megszüntetésére nézve elfogadtattak az első foku bíróság végzésének indokai különösen meg azért is, mert a btk. 355. §-a szerint az követlen elsiszkasztást, a ki a birtokában vagy birtokában levő idegen ingó dolgot el tulajdonítja: az idézett törvény második pontja egyáltalán nem módosítja az elsőnek határozott és elvi rendelkezését, hanem megjelöl néhány esetet, melyekben az el tulajdonítást befejezetnek tekintik. — Ebből következik, hogy habár a törvény második pontjában megjelölt körülmények valamelyike bekövetkezik, a mennyiben el tulajdonítás szándék nem forog fenn: az el tulajdonítás sem megkezdve, annál kevésbbé bevégezve nem lévén, az elzologolás kivételével, ettől mint a 355. §-ban meghatározott cselekmény uralkodó elemétől föltétlenül sikkasztás egyáltalán nem jöhet létre. Minthogy pedig a följelentés tárgyát képező esetben W. Márton a kérdéses hálósomagokat mint a följelentőnek üzlettársra jogosan vette birtokába, azt mint üzlettárs küldötte Pestre és raktározatatta be: azon hálók reá vonatkozólag idegen dolgot nem képezvén, a jogkörbe eső rendelkezés által büntetendő cselekményt el nem követett.

Kitűnik ugyan az iratokból és W. Márton maga is beismeri, hogy a közt és a magán vadl között később az üzleti közösséget megszüntető szóbeli megállapodás jött létre és hogy ezen megállapodás szerint W. Márton kötelezte magát a kérdéses hálósomagokat, magánvadászónak tulajdonul átadni, a mit nem tett, sőt azokat azokat Debreczenbe visszazállítatva: saját helyiségebe elhelyezte; de minthogy ezt nem el tulajdonítás czélból tette, sőt minthogy ezen hálók a nála tartott bírói szemle alkalmával, úgy mint Pestre küldöttek, becsomagoltan feltaláltattak és minthogy a szeretett egyen minden alkalmával és a biztatás előtt is készségeit nyilvánította azonnali kiadásra, mihielyt a közös üzletből állítólag őt illető — 171 frt 58 kr részére kifizetettik: ez okból el tulajdonítás nem forogott fenn, a visszatartás jogossága a fenállott közös üzlet lebonyolításából származó polgári jogviszony megítélésének s ebből kifolyólag, esetleg a polgári törvény szerinti kötelezettség és további következményei megállapításának képezi tárgyát.

Hazánk s a külföld.

A magyar irlgalmas rend folyó évi augusztus hó 20-án tartományi naggyűlést tartja, mely alkalommal a tartományi főnök, valamint az egyes rendházak főnökei választatnak meg. A rendtartományi főnök ezután nemcsak a priorok által, a mi szabályellenes volt, hanem az összes rendtagok által lesz megválasztva. Ezen tisztségre Vass Elízus, a

sével együtt? azt senki sem tudja megmondani. — Aztán újra felkavarodott az egész világ. Francia, spanyol és olasz szövetség az osztrák császár ellen. Rákóczi újra remélt.

„Mi csak remélünk, remélünk, mindaddig, míg csak meg nem halunk, írja Mikes Kelemen a rodostó magányban. Szegény urunk, a mit pennaival tehát, ei nem mulasztja. Elegendir mindenféle; mert mi olyanok vagyunk, mint az evangéliumbeli beteg, a ki harmincz esztendeig volt a Bethesda tó parján, várván, hogy valaki belevesse a vízbe, mikor az a nagy felzavarta.”

Az isten megkímélte őt még egy keserű csalódástól. A tavasz első virágaitól megzente neki, hatvan örök házjában várják! Még nem volt hatvan éves, mikor meghalt.

Végrendeletében azt hagyta meg, hogy szívet küldjék el Franciaországba, a grosboisi szerzetesek kolostorába, tetemeit pedig temessék el anjya mellé.

Igy történt. Mikor Zrínyi Ilona sírját felbontották, már akkor a dicső asszony porrá válna, csak a koponyáját lettek meg, azt oda tették a fia koporsójába, annak a keblére. Tehát mégis összetalálkoztak. Most együtt aluszszák örök álmukat: a magyar dicsőségnek örök álmát.

Rákóczi szíve ott van Franciaországban hült pora Törökországban, szelleme bizony hazatért Magyarországra!

Imé, így ír — minden ledérsége daczára a kormánypárt egyik vezére. A közkatona — a mint a „Debr. Ell.” Rezső című, emelygős dicsérettel telt vezércikkében olvastuk — csakugyan Rákóczi „hires forradalmár” gyánant emlegeti függetlenségi törekvéseinek enagy alakját. Szegény, szegény Debreczenre! Homunculus.

budapesti irlgalmas rend házfőnöke van kijelölve.

Cholera-ellenes bajuszról ad hirt a „Figaro”-nak egyik vidéki levelezője. „Ámbár városunk délen fekszik, írja a levelező, minket még eddig nem látogatott meg a csapás; de a felenek már is elvesztették fejüket s rettegnek annak a gondolatától, hogy hátha még is eljő a cholera! Így C. ur már egy hete teli csöpögteti a bajuszt phenollal, remélve, hogy a gonosz bacillus annyira fog undorodni a phenol szagától, hogy nem röpül bele a szájaiba. Egy fiatal unokaöccse, a kinek még egészen csupasz arca, nagy phenollal feltöltött bajuszt ragasztott föl, sőt még Mme. C. is akkora phenolos bajusszal járkal a kertben, mint egy dragonyos-kápiár.” A „Figaro” azt a reményét fejezi ki, hogy ez az okos és szép divat nem sokára országszerte el fog terjedni.

Görgy Arthur igazolása (!) ügyében Klapka György tábornok, Ivánka Imre ezredes, Asermen ezredes, Menyherth ezredes, Mogyoródy ezredes, Keresztzeghy Lajos százados, Reményi Antal százados, Mikár százados és még néhányan eddig már több értekezletet tartottak a rehabilitácziánis manifestum szövegezés tárgyában. Az utolsó értekezlet napelölt tartott meg s ezen a jelen voltak véglegesen megállapították s aláírták a manifestumot, mely Görgy Arthur a világ és a magyar közvélemény előtt rehabilitálni volna hivatva. A manifestum már közelebb megjelenik.

A véletlen. Szegedről különös esetről értesít bennünket levelezőnk. Szűcs ügyvéd és Balog kir. közjegyző néhány hóval ezelőtt perben álltak egymással. A tárgyalás alkalmával mindkét fél ingerült volt s többször sértő szavakat intézett egymáshoz. Balog a többi közt azt kívánta Szűcsnek, hogy törjön el a lába, ha új házába először belép, Szűcs viszont azt kívánta Balognak, hogy bolonduljon meg, ha behurczkodik új házába. A véletlen úgy akarta, hogy az átok mind a kettőre beteljesüljön. Szűcs ugyanis e tárgyalás után alig pár hónappal csakugyan eltört lábát s bele is halt, Balog pedig mintegy három héttel ezelőtt megőrült s pár nap múlva meghalt.

Műszak.

Szigeti József Nagyváradra érkezett. A pályaháznál a szinársulat küldöttei várták a mestert, aki tegnap délelőtt már részt vett a R a n c z a u k próbáján. A közönségünknek ma este lesz alkalma gyönyörködhetni az „elő legnagyobb magyar színész” játékában. Szigeti József egyik legnagyobb szerű szerepét Ranczau Jeant játsza. A szereposztásnak egyébként is sok újat és érdeket nyújt. Jacquesot, az ifjabb Ranczaut S z a t m á r y Árpád fogja játszani, aki eddig Szigeti szerepét Jacquesot adta nálunk; Georgesot pedig Somló helyett Szirmai. Kedden „Poirier ur veje”-ben Augier hírneves vígjátékában folytatta Szigeti József vendégszereplését.

Uj könyvek. A Franklin-társulat kiadásában Budapestben, újabban megjelentek s lapunkhoz beküldettek: Az olcsó könyvtár. Szerkeszti Gyulai Pál. 185—181. füzet. 175. füzet. Roscher Vilmos. A nemzetgazdaság a klasszikai órákban. Nemetből ford. M. G. Fuzve 20 kr. 176. füzet. Theuriel. A habléány. Beszély. Francziából ford. Sz. E. füze 30 kr. 177. füzet. Gaskellné. Cranford. Regény. Angolból ford. Belényesi Gábor. Füze 60 kr. 178. füzet. Ebrss György. Egy sző. Regény. Nemetből ford. Kacsányi Géza. Füze 80 kr. 179. füzet. Malot Hector. A szépség vonzereje. Francziából ford. Sz. E. 80 kr. 180. füzet. Wieland. Az Ábderiták. Ford. Farkas Albert. Füze 1 frt. 181. füzet. Gyöngyösi István. Ének Thököly Imre és Zrínyi Ilona házasságáról. (1683.) Egykoru kéziratokból kiadta és jegyzetekkel kísérte Hahn Adolf. Füze 30 kr. Mind ez érdekes könyveket ajánljuk a közönség pártfogásába.

Felolós szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

Tetemesen leszállított áron

ajánl

Kunz József és Trsa

SATIN, CRETON, BAREGE

és többféle

RUHA - SZÖVETEKET.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb édesen SIVANYU-KÜT legjobb asztali- és üdítő ital, kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál. Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

III. Szakasz. ... Végül a ...

... a ...

... a ...

... a ...

... a ...

... a ...

... a ...

... a ...

... a ...

Quel bruit pour une omelette! (Mennyi zaj egy tojáslepenyért!)

XIV. Lajos halála után elhagyta az udvart Rákóczi s Gros Boisba, a kamalduli barátok házába vonult. Ott is csak jótekonysággal s nemzete sorsa fölötti tervezetekkel foglalkozott.

A francia udvar fényt csak akkor kereste föl ismét, midőn Nagy Péter csár ott járt, ki őt ott is mindenek fölött kinttette.

Az osztrák török háboru e nyugalmából is kizavarta.

Még egy uralkodó hátra volt, a ki az ő nagy lelket játék labdául felhasználja: a török szultán. Most az küldött neki ezüst tokban rejtett arany pecsétes levelet, melyben felhívja őt szövetségeseének, ígér neki milliókat, hadsereg fogadásra: erdélyi fejedelemséget, Magyarország felszabadítását.

Rákóczi kihagyta magát csalogatni grosboisi kedvenc üvegházai közül, hold delvirágainak élt, s utra kélt Konstantinápolyba.

De mire a gálya kikötött vele a Bosporusban, akkor már a szultán hadseregét Nándorfhehévár alatt tönkreverte Szavojai Jenő és Pallfy János b n Rákóczi csak a bekeakdozásra érkezett meg.

Azt meg is kötötte a két császár Passaroviczban, s abban a törökök Rákóczirol éppen úgy megfélekedtek, mint a francziák a magyarokban.

Csak annyiban mégsem fedelkeztek meg róla, hogy az osztrák követ kívánatára a szultán Rákóczi s mellé csoportosult magyar vezéreit Rodostóba küldé tanýzni.

Az osztrák követ tulajdonképen Rákóczi és társai kiadatását követelte a törököktől, de ez azt megtagadta. Rákóczi dicsérv emlékezik meg erről emlékiratában. „A törökök ekként a világi barátságánál többre tartják a törvényt, míg a keresztény fejedelmek a törvényt a barátság miatt reám nézve megsértették.”

